

Ideahaku Kylien perinnetiedot ja - taidot talteen

12.12.2024

LEADER

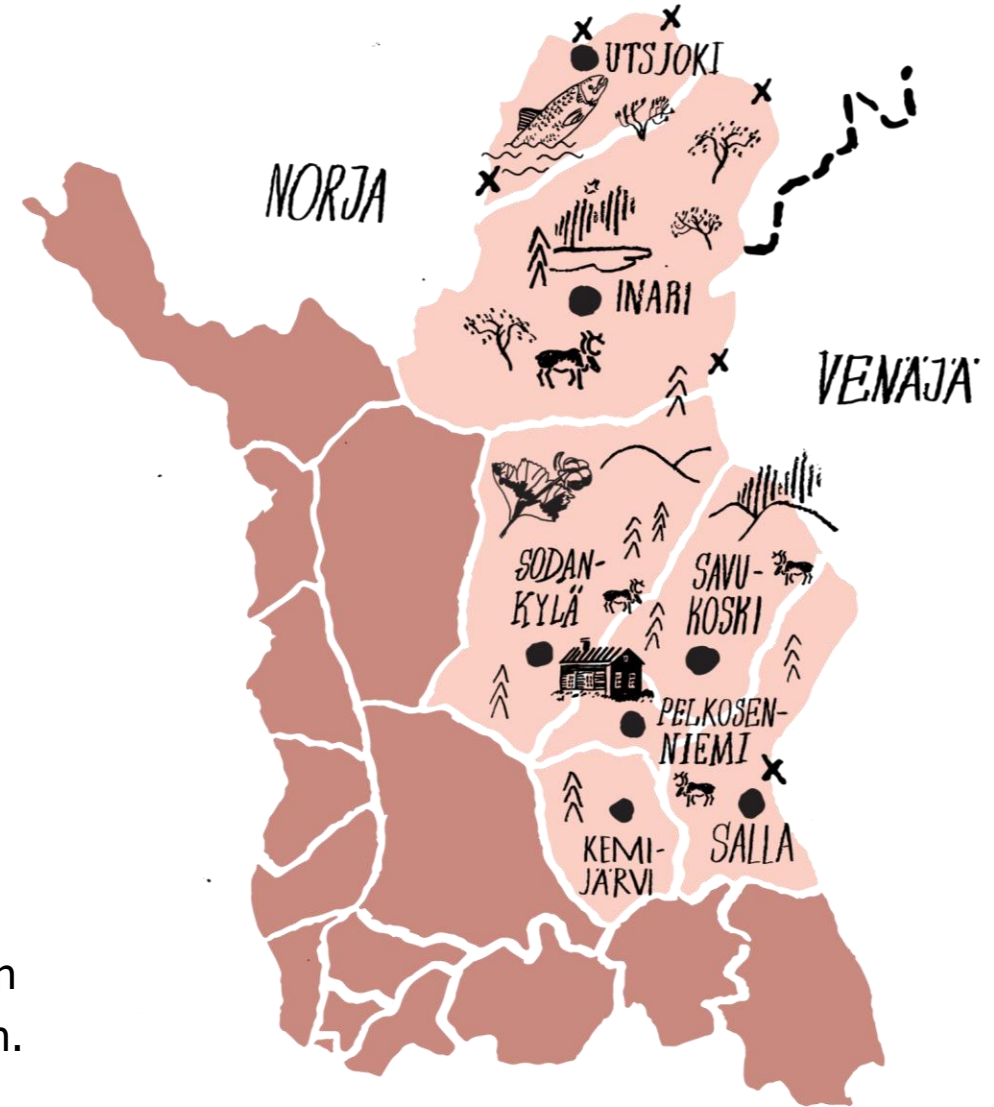
Pohjoisin Lappi

Euroopan unionin
osaraioittama

Leader Pohjoisin Lappi

- Paikallinen ja yleishyödyllinen maaseudun kehittämissyhdystys, joka on kaikille avoin.
- Yhdistys myöntää rahoitusta yrittäjien, yhdistysten ja muiden yhteisöjen hankkeille.
- Yhdistyksen ja sen rahoittamien hankkeiden tavoitteena on maaseudun elinvoimaisuuden ja viihtyvyyden lisääminen
- Leader-toiminnassa keskeistä on alhaalta – ylös- periaate, päätöksenteon tuominen lähelle ja vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuden tarjoaminen.
- Vuodelle 2025 on käytettävissä n.1,2milj.€ strategian mukaisiin hankkeisiin. Tästä n. 250 000 € on ositettu kulttuurihankkeisiin.

Lapin Leader-ryhmät

Jokaisella Leader-ryhmällä on oma strategia ja rahoituslinjaukset

- [Leader Tunturi-Lappi ry \(leadertunturilappi.fi\)](http://leadertunturilappi.fi)
Toiminta-alue Enontekiö, Kittilä, Kolari, Muonio
- [Koillismaan Leader ry \(koillismaanleader.fi\)](http://koillismaanleader.fi)
Toiminta-alue: Posio, Kuusamo, Taivalkoski
- [Outokaira tuottamhan ry \(outokaira.fi\)](http://outokaira.fi)
Toiminta-alue: Pello, Ylitornio, Tornio
- [Peräpohjolan Leader ry \(perapohjola.fi\)](http://perapohjola.fi)
Toiminta-alue: Tervola, Keminmaa, Simo, Kemi, Ranua ja Rovaniemi
- [Leader Pohjoisin Lappi ry \(pohjoisinlappi.fi\)](http://pohjoisinlappi.fi)
Toiminta-alue: Utsjoki, Inari, Sodankylä, Savukoski, Pelkosenniemi, Salla, Kemijärvi

Kahdeksan vuodenajan koti -kehittämisen painopisteet

Kahdeksan vuodenajan kylä

Yhteisölliset ja vetovoimaiset kylät ovat turvallisia paikkoja elää kaikenikäisille. Ne kehittyvät muuttuvassa ympäristössä hyödyntämällä vuodenvaihtoon liittyvää osaamista, kekseliäisyyttä ja uutta tietoa.

Juureva pohjoinen kulttuuri

Kulttuuri elää arjessa, on saavutettavaa, ja perinteet siirtyvät sukupolvelta toiselle. Yhteinen tekeminen ja tapahtumat lisäävät asukkaiden hyvinvointia. Luonnon monimuotoisuus ja kestävät ratkaisut näkyvät hoidettuina kulttuuriympäristöinä.

Pohjoiset elinkeinot

Luontoon, luovuuteen ja paikallisuuteen pohjautuvat elinkeinot voimistuvat verkostoilla ja kestäväillä ratkaisuilla. Nuoret yrittäjät ja innovatiivisuus takaavat jatkuvuuden.

Juureva pohjoinen kulttuuri –painopisteellä kehitetään

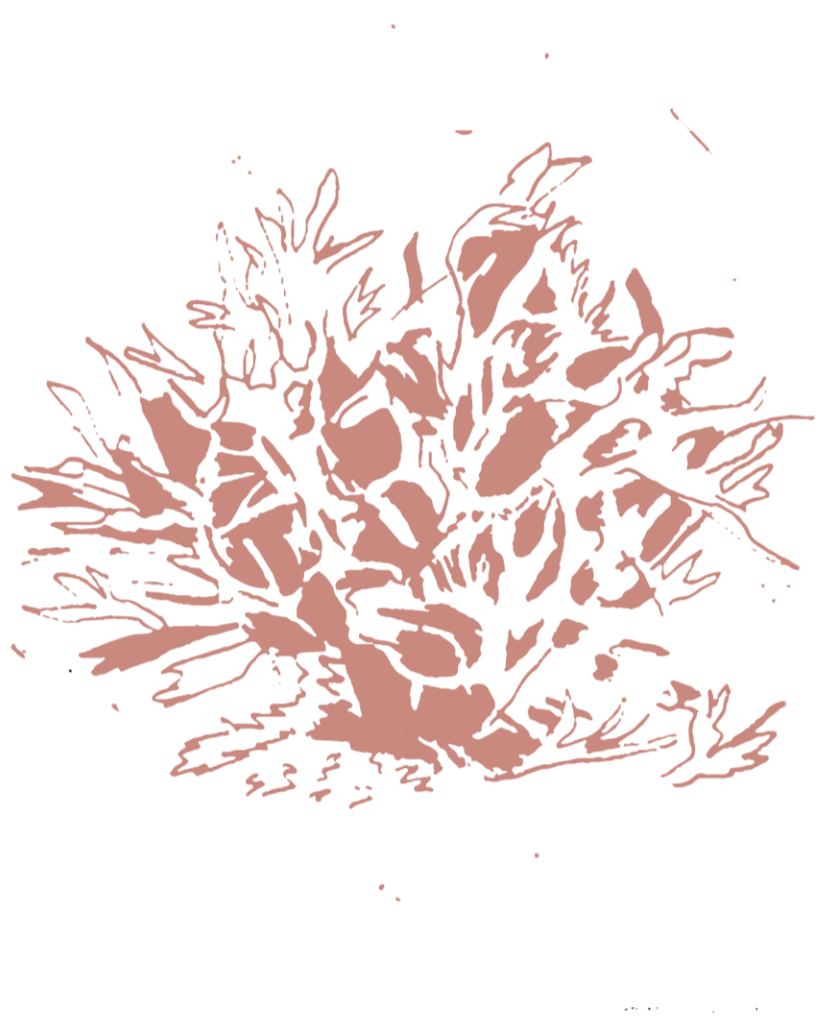
- Uudenlaisia tapoja viedä ja toteuttaa **kulttuuripalveluita ja toimintaa kylissä**. Toteutuksessa korostuu verkostomainen tekeminen ja uudet toimijat, esteettömyys, erityisryhmät ja aito paikallisuus.
- Kylätapahtumille löydetään uusia suuntia ja jatkuvuutta verkostoitumisen sekä asiantuntijapalvelujen kautta. Kehitetään erityisesti **paikallisesta kulttuurista kumpuavia tapahtumia**. Nuoret otetaan mukaan toimintaan ja heille kehitetään uusia, innostavia tapahtumia, joita he pääsevät itse suunnittelemaan ja toteuttamaan.
- **Perinneosaaminen** siirtyy sukupolvelta toiselle vuodenaikoihin kytkeytyvissä puhteissa. Sukupolvien välistä kohtaamista ja yhteistä tekemistä lisäämällä kulttuuriin liittyvät tiedot ja taidot nuottakalastuksesta tubetukseen voivat saada uusia yleisöjä ja muotoja. Lapset ja nuoret on saatava paitsi kulttuuriperinnön säilyttäjiksi ja jatkajiksi, myös kulttuurin uudistajiksi ja kehittäjiksi. Luontoon liittyvästä perinnetiedosta ammennetaan oppeja kestävään elämäntapaan laajemminkin.
- **Kulttuuriin ja perinteisiin liittyvän tietotaidon säilymistä ja kasvamista tuetaan tallentamalla, levittämällä ja hyödyntämällä sitä uusilla tavoilla**. Digitalisaatio voi auttaa saamelaiskulttuurin jatkuvuutta ja kulttuuriin liittyvän tiedon kestävää hyödyntämistä myös saamelaisalueen ulkopuolella.
- Kulttuuritoiminnassa kestävyys näkyy etenkin kulttuurikohteiden ja kulttuuriperinnön arvon tunnistamisessa sekä paikallisten resurssien kestävässä hyödyntämisessä. **Kulttuurikohteita kunnostamalla** annetaan niille uusi elämä ja siirretään niihin liittyvää, entisajan kestävämpään elämäntapaan perustuvaa tietotaitoa eteenpäin.
- **Kulttuurimaiseman yhteisöllinen ja tavoitteellinen hoito** vaaliminen lisää alueen vetovoimaa ja lisää maatalousluonnon monimuotoisuutta

**Kylien perinnetiedot ja -taidot
talteen -hankkeiden ideahaku
1.12.2024-18.1.2025**

Ideahauulla etsitään seuraavanlaisia hankkeita

- Toteuttavat Juureva pohjoinen kulttuuri –painopistettä. Lue lisää [Kahdeksan vuodenajan koti –strategia](#)
- Hankeideassa hyödynnetään perinnetieto- ja taitoja alueen elinvoiman lisäämiseksi
- Idea on lähtöisin paikallisilta ihmisiltä ja alueen tarpeista.
- Toteutusalueena ja hyödynsaajana on Leader Pohjoisin Lappi ry:n alue; yksittäinen kylä, kyläalue, kunta, laajempi alue
- Valmistelussa ja suunnittelussa on mukana paikallisia tahoja ja toimijoita. Mielellään myös tuleva kohderyhmä. Esim. jos hanke suunnataan nuorille tai ikäihmisille, osallistetaan heidät jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.
- Hankkeen tulos/ tulokset ovat yleishyödyllisiä ja julkisia
- Ovat selkeästi kehittämistä eli alueellisesti tai paikallisesti jotain uutta tekemistä, pilotointia, selvittämistä, kokeilua tms.
- Hankkeella on vaikuttavuutta paikalliseen elinvoimaan ja viihtyvyyteen. Vaikuttavuutta tarkastellaan jo hakuvaiheessa.
- Esimerkkejä vaikuttavuudesta:
 - suunnitellaan perinnetietoon pohjautuva tapahtuma. Hankkeen aikana suunnitellaan, miten tapahtuma saadaan jatkumaan hankerahoituksen jälkeen
 - Hankkeessa digitoidaan tietoja. Jotta hankkeella olisi näkyvää vaikuttavuutta, sisällytetään hankkeeseen toimenpiteitä, joissa hyödynnetään taltioitua materiaalia tekemällä esim. kulttuuripolku, kylävideo, kylänuorten työpajat tms.

Hankkeen tavoitteena voi olla mm.

- kehitetään perinnetietoon pohjautuvia palveluita
- vahvistetaan perinnetiedon ja osaamisen tuntemusta
- parannetaan aineettoman kulttuuriperinnön saavutettavuutta
- edistetään perinnetiedon ja osaamisen siirtymistä sukupolvilta toiselle
- tuetaan kulttuurimaisemien säilymistä ja ennallistamista.

Tuotoksena voi olla esimerkiksi

- Palvelu, kuten kyläradio tai perinnetietoon pohjautuva kulttuuripolku
- Uusi perinteisiin pohjautuva kylätapahtuma
- Yhteisöllinen kulttuuriin pohjautuva harrastekokeilu
- Hoidettu ja kunnostettu kulttuurikäyntikohde
- Uutta perinnetiedon aineistoa ja sen hyödyntäminen esim. julkinen podcast, video, opaskirjanen, näyttely tai muu näkyvä palvelu tai pilotti
- Kulttuuritietämyksen lisääntyminen työpajoin ja koulutuksin

Leader-rahoitusta ei voida myöntää:

- Hakijan tavanomaisen toiminnan rahoittamiseen
- Olemassa olevan toiminnan tai tapahtuman perusrahoitukseen
- Hankkeisiin, jotka eivät sisällä kehittämistä
- Kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Harkinnanvaraisiin tehtäviin vai perustellusta syystä
- Toimintaa, joka on aloitettu ennen hankkeen vireilletuloa
- Toimenpiteisiin, joihin on mahdollisuus hakea rahoitusta ensisijaisesti muista lähteistä
- Kyläkirjoihin

Ideahauulla haetaan yhteistyöhankkeita.

- Hakija: julkisoikeudellinen tai yksityisoikeudellinen yhteisö, esim. rekisteröitynyt yhdistys, kunta tai kuntayhtymä
- Hankkeen kustannusarvio enintään 50 000€.
- Julkinen tuki on 90 %. Hakijatahon tulee vastata 10% omarahoitusosuudesta. Tämä voidaan kattaa hankkeen hyväksi tehtävällä talkootyöllä tai yksityisellä rahalla (kunnan raha ei ole yksityistä)
- Kustannusarvio voi sisältää:
 - palkkaus- ja palkkiokustannukset
 - matkakustannukset
 - ostopalveluiden hankintakustannukset
 - vuokratkustannukset
 - muut kehittämishankkeen toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset, mukaan luettuna kustannukset, jotka liittyvät pilottihankkeissa tarvittavien välineiden ja laitteiden poistokustannuksiin siltä osin ja siltä ajalta kuin niitä on käytetty hankkeessa.

Ideahakulomake

- Hakijan nimi ja yhteyshenkilö (nimi, puhelinnumero ja sähköposti)
- Lyhyt kuvaus hakijan perustoiminnasta ja resursseista hankkeen toteuttamiseen
- Hankkeen tausta, tarve ja tavoite
- Hankkeen alustavat toimenpiteet ja aikataulu
- Arvio hankkeen kustannuksista

[Linkki lomakkeeseen.](#)

Ideahaun eteneminen

Huom. Ideahakuvaiheessa ei hankesuunnitelman tarvitse olla vielä kattava, tärkeintä on esittää hankeidea

1. Hakijataho keskustelee hankeideasta omassa yhteisössä ja täyttää ideahakulomakkeen 18.1.2025 mennessä. Lomakkeen täyttämiseen voi saada apua henkilöstöltä.
2. Ideahaku lomake toimitetaan yritystuet@pohjoisinlappi.fi osoitteeseen määräpäivään mennessä. Henkilöstö voi pyytää hakemukseen täydennyksiä määräpäivän jälkeen
3. Leader Pohjoisin Lappi ry:n hallitus valitsee parhaat ideat jatkovalmisteluun 5.2.2025 kokouksessa pisteytykseen perustuen. [Lue lisää pisteytyksestä.](#)
4. Jatkoon valitut hankeideat valmistellaan hankkeeksi 22.3.2025 tai 30.4.2025 mennessä henkilöstön avustuksella. Virallinen hankehakemus jätetään Hyrrä-palvelun kautta. Hyrrän käyttö edellyttää, että hakijalla on ajantasaiset tiedot yhdistysreksiterissä ja kunnossa Suomi.fi -valtuudet.
5. Leaderin hallitus käsittelee hankkeet 8.4 tai 21.5 kokouksessa.
6. Virallisen rahoituspäätöksen hankkeille tekee Lapin ELY-keskus.
7. Hankkeen voi aloittaa omalla riskillä Leaderin hallituksen myönteisen päätöksen jälkeen (varmistathan henkilöstöltä hallituksen päätöksen ennen hankkeen aloittamista) tai ELY-keskuksen virallisen rahoituspäätöksen jälkeen.

Lisätietoja: annika.kostamo@pohjoisinlappi.fi